

Н. С. Скопенко,
д. е. н., професор, професор кафедри економіки праці та менеджменту,
Навчально-науковий інститут економіки і управління,
Національний університет харчових технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-4540-3455>
О. М. Кириченко,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки праці та менеджменту,
Навчально-науковий інститут економіки і управління,
Національний університет харчових технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4822-6741>
О. В. Левченко,
здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Навчально-науковий інститут економіки і управління,
Національний університет харчових технологій
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-3901-346x>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.7.33

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ТА НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ

N. Skopenko,
Doctor of Economic Sciences, Professor, National University of Food Technologies
O. Kyrychenko,
PhD in Economics, Associate Professor, National University of Food Technologies
A. Levchenko,
Postgraduate student, National University of Food Technologies

INVESTMENT ATTRACTIVENESS: THEORETICAL APPROACHES TO THE DEFINITION AND DIRECTIONS FOR IMPROVEMENT

Стаття присвячена дослідженню інвестиційної привабливості України в умовах глобальних економічних викликів та воєнного стану. У статті акцентується увага на ролі інвестиційної привабливості як важливого елементу економічного розвитку країни. Зазначається, що інвестиційна привабливість України в умовах повномасштабної агресії росії суттєво змінилась, що вимагає перегляду підходів до її оцінки та формування інвестиційного клімату. Автори аналізують різні підходи до визначення інвестиційної привабливості, пропонуючи узагальнене визначення цього поняття як умови інвестування, що сприяють вибору інвестором об'єкта, який відповідає вимогам ринкової стійкості та забезпечує певний рівень прибутковості.

Особливу увагу в статті приділено впливу війни на інвестиційну привабливість України. Визначаються як негативні фактори, що виникли внаслідок воєнних дій, так можливості покращення інвестиційної привабливості. У роботі визначено перспективні напрями інвестицій, а саме: сільське господарство, ІТ, фармацевтика, а також інфраструктура відновлення країни після війни.

Стаття містить дані про інтегральний показник інвестиційної привабливості України, отримані з досліджень Європейської Бізнес Асоціації, який відображає еволюцію ставлення міжнародних інвесторів до економічної ситуації в Україні в період з 2022 по 2024 рік. Автори пропонують розширену модель оцінки інвестиційної привабливості, що враховує як традиційні фактори (економічні, політичні, нормативно-правові), так і нові умови, що виникли внаслідок воєнного конфлікту.

На основі проведеного аналізу, у статті формуються конкретні рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості України: стимулювання інвестиційної активності через удосконалення інвестиційного законодавства, розробка і впровадження нових інструментів державної регуляторної політики, посилення захисту прав інвесторів, зниження ризиків інвестування через страхування та створення ефективної системи контролю за реалізацією інвестиційних проєктів.

The article is devoted to the study of Ukraine's investment attractiveness in the context of global economic challenges and martial law. The article highlights the role of investment attractiveness as an important element of the country's economic development. It is noted that Ukraine's investment attractiveness has significantly changed due to the full-scale aggression of Russia, which requires a review of the approaches to its assessment and the formation of a new investment climate. The authors analyze various approaches to defining investment attractiveness, offering a generalized definition of the concept as investment conditions that contribute to the investor's choice of an object that meets the requirements of market stability and ensures a certain level of profitability.

The article emphasizes the impact of war on Ukraine's investment attractiveness. Both negative and positive factors arising from military actions are identified, including changes in the assessment of the investment climate by international partners. The paper explores new opportunities for investment in sectors such as agriculture, IT, pharmaceuticals, as well as in infrastructure and the country's post-war recovery.

The article presents data on the integral indicator of Ukraine's investment attractiveness, obtained from the research of the European Business Association, which reflects the evolution of international investors' attitudes toward the economic situation in Ukraine from 2022 to 2024. The authors propose an expanded model for assessing investment attractiveness, which takes into account both traditional factors (economic, political, and regulatory) and new conditions arising from the military conflict.

Based on the analysis, the article formulates specific recommendations for improving Ukraine's investment attractiveness: stimulating investment activity through the improvement of investment legislation, developing and implementing new tools of state regulatory policy, strengthening investor rights protection, reducing investment risks through insurance, and creating an effective system for controlling the implementation of investment projects.

*Ключові слова: інвестиції, інвестиційна привабливість, інвестиційний клімат, інвестиційний потенціал.
Key words: investments, investment attractiveness, investment climate, investment potential.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Інвестиційна привабливість є однією з ключових характеристик, що визначає економічну стабільність і розвиток як окремих підприємств, так і галузі, регіону та країни. В умовах глобалізації та динамічних змін на світових ринках, залучення інвестицій стає важливим фактором для забезпечення розвитку інфраструктури, модернізації виробничих потужностей та стимулювання сталого економічного зростання. Інвестиції виступають не тільки як фінансовий ресурс, а й як фактор інновацій, модернізації виробництва, підвищення конкурентоспроможності та ефективності бізнесу. Для України, яка стикається з серйозними викликами через військову агресію, політичну нестабільність та економічну кризу, забезпечення високого рівня інвестиційної привабливості є надзвичайно важливим завданням.

Після повномасштабного вторгнення РФ в Україну інвестиційний клімат країни зазнав значних змін, що спричинило зниження інтересу до інвестування, проте інвестиційно привабливими в цих умовах залишаються

певні сектори економіки, зокрема агропромисловий, IT, фармацевтичний, транспортний, виробництво зброї.

В умовах військового стану інвестиційна привабливість України суттєво залежить від внутрішніх факторів, таких як рівень політичної стабільності, якість економічних реформ, ефективність державної інвестиційної політики, а також від зовнішніх чинників, таких як глобальні економічні тенденції і ситуація на міжнародних фінансових ринках. Вивчення факторів, що впливають на інвестиційну привабливість, допомагає оптимізувати інвестиційну політику, покращити бізнес-середовище, створити сприятливі умови для розвитку підприємництва та забезпечити економічне зростання.

Оскільки зниження інвестиційної привабливості може призвести до економічних проблем, таких як низький рівень розвитку підприємств, скорочення робочих місць та зниження конкурентоспроможності, особливо важливо знайти ефективні інструменти для стимулювання інвестиційної активності суб'єктів господарювання. Дослідження інвестиційної привабливості не тільки розкриває економічні механізми, які можуть бути застосовані для залучення інвестицій, але й формує основи для практичних рекомендацій щодо покращення умов для інвесторів.

Таблиця 1. Теоретичні підходи до визначення поняття "інвестиційна привабливість"

Автор, джерело	Визначення поняття «інвестиційна привабливість»
Крихівська Н.О., Чернишова Г.М. [11]	сукупність умов функціонування економіки, які б могли зацікавити інвестора щодо подальшого вкладення ресурсів
Вініченко І.І., Булкін С.С. [2]	сукупність показників внутрішнього характеру та зовнішнього середовища
Вініченко І., Ткаліч О., Теслюк Ю. [26]	економічна категорія, яка характеризує не тільки стабільність фінансового стану підприємства, рівень його фінансових результатів, курс акцій і розмір виплачених дивідендів, але й його репутацію, конкурентоспроможність продукції, ступінь ризикованості інвестицій
Гарбар С.В. [3, с. 107]	комплексна характеристика, яка відображає здатність підприємства ефективно залучати інвестиційні ресурси для розвитку й модернізації своїх виробничих потужностей, і визначається поєднанням економічних, фінансових, виробничих і організаційних чинників, а також зовнішніх економічних та політичних умов
Доброва Н., Сидоренко О. [4, с. 58]	комплекс різноманітних чинників та умов, а саме політичних, економічних, правових, інституційних, соціально-економічних, екологічних, які зумовлюють поведінку діючих та потенційних суб'єктів інвестиційної діяльності щодо вкладення інвестицій у розвиток регіону та забезпечують стабільність інвестиційної діяльності як вітчизняних та зарубіжних інвесторів; надійне та своєчасне досягнення цілей інвестора на основі результатів діяльності виробництва, у яке здійснюються інвестиції
Дума О.І. [5]	сукупність кількісних і якісних характеристик підприємства, що відображають його цінність та перспективи розвитку, які сприяють надходженню інвестицій, враховуючи інтереси інвестора
Жихор О.Б., Москвич М.М. [6]	сукупність факторів, аналіз яких вказує на можливість вкладання коштів в об'єкт інвестування з метою отримання певного ефекту від здійснення операції
Кісіль М.І. [9]	доцільність інвестування в те чи інше підприємство
Китайчук Т. [8]	не лише здатність привертати зовнішні інвестиції, але й внутрішня основа для стимулювання економічного росту та підвищення конкуренто-спроможності національної економіки; це комплексна оцінка та характеристика фінансового, економічного та правового середовища країни чи підприємства, яка вказує на його здатність привертати та утримувати інвестиції
Семенчук Л.І., Мороз С.О. [15, с. 898]	сукупність показників, що комплексно характеризують діяльність підприємства і показують доцільність укладення в нього тимчасово вільних коштів
Ткачук І.І., Спіцина Ю.Г. [18, с. 128]	самостійна економічна категорія, що характеризується комплексом таких показників як: ефективність фінансового сегменту підприємства, прибутковість капіталу, рівень виплачуваних дивідендів, соціальні, інформаційні, техніко-організаційні та інші показники, на основі яких можна прийняти об'єктивне рішення про доцільність вкладання коштів у певний інвестиційний об'єкт
Харченко Г.А., Миргородська Д.О. [21]	евристичне ранжуванням досліджуваних об'єктів на основі оцінок спеціалістів та експертів

Джерело: узагальнено авторами.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Інвестиційна привабливість, як об'єкт наукового дослідження, привертає увагу значної кількості науковців [1—6; 8—11; 13; 15—20; 22; 26]. В своїх роботах дослідники визначають економічну сутність інвестиційної привабливості, проводять аналіз інвестиційної привабливості на різних рівнях економіки (макро-, мезо- та мікроекономічному), розглядають методи оцінки інвестиційної привабливості, виявляють ключові фактори впливу на інвестиційну привабливість та шляхи активізації інвестиційної діяльності.

З огляду на важливість інвестицій для післявоєнного відновлення та розвитку економіки, дослідження інвестиційної привабливості набуває особливої актуальності.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою даної статті є дослідження теоретичних підходів до визначення поняття "інвестиційна привабливість",

аналіз чинників, що впливають на рівень інвестиційної привабливості, та дослідження особливостей інвестиційного клімату в Україні в умовах воєнного стану.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інвестиційна привабливість визначається діями як реципієнта, так і донора. Донор обирає об'єкт інвестування, реципієнт створює умови мотивації процесу інвестування. Інвестиційну привабливість, з точки зору діяльності підприємства, можна розглядати як прагнення реципієнта здійснювати інвестиційну діяльність в обсягах, достатніх для забезпечення ефективної діяльності.

У науковій літературі представлено різні погляди на інвестиційну привабливість.

Усов М.А., здійснивши аналіз підходів до визначення поняття "інвестиційна привабливість", пропонує характеризувати її на основі трьох підходів [19]:

1) на основі цілей інвестора;

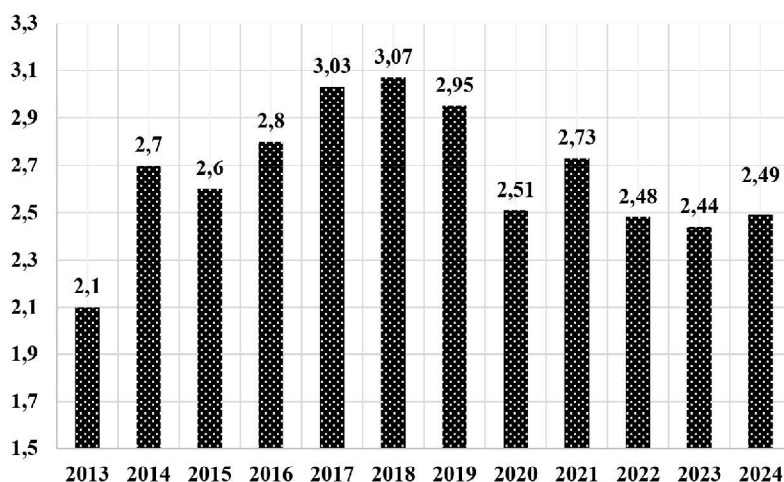

Рис. 1. Динаміка індексу інвестиційної привабливості України протягом 2013–2024 рр.

Джерело: побудовано за даними Європейської Бізнес Асоціації [24].

2) на основі сукупності різних факторів;

3) на основі співвідношення доходності та ризику.

Аналогічної точки зору дотримуються Нікольчук Ю.М. та Лопатовська О.О. [13, с. 165].

Харченко А.О. та Голєніщева О.В. розглядають інші підходи до визначення інвестиційної привабливості [20, с. 27]:

1) інвестиційна привабливість як сукупність характеристик об'єкта;

2) інвестиційна привабливість як обставина чи передумова для інвестування;

3) інвестиційна привабливість як оцінка ефективності функціонування об'єкта.

Жихор О.Б. та Москвич М.М. пропонують підходи, що визначають сутність інвестиційної привабливості підприємства, розподілити на чотири групи [6]:

1) інвестиційна привабливість як умова розвитку підприємства;

2) інвестиційна привабливість як умова інвестування;

3) інвестиційна привабливість як сукупність показників;

4) інвестиційна привабливість як показник ефективності інвестицій.

Але при цьому зазначається, що визначення окремих авторів однозначно не можливо віднести до певної групи, оскільки вони містять в собі ознаки також інших груп.

Крім того, в публікаціях інвестиційна привабливість науковцями розглядається на різних рівнях: країни, галузі, регіону та підприємства.

Так, у статті [20, с. 25] "інвестиційна привабливість розглядається як комплекс показників, які сприяють припливу чи відпливу зовнішніх капіталів на різних рівнях ієрархії, причому на кожному рівні цей комплекс має індивідуальний характер".

При цьому інвестиційна привабливість країни, галузі та регіону буде впливати на інвестиційну привабливість підприємства.

Приклади визначень інвестиційної привабливості науковцями наведено у табл. 1.

Узагальнення поглядів науковців на формулювання дефініції "інвестиційна привабливість" дає мож-

ливість запропонувати її авторське визначення. Інвестиційна привабливість — це умови інвестування, що визначають перевагу вибору інвестором такого об'єкта інвестування, який відповідає вимогам ринкової та фінансової стійкості, володіє низкою конкурентних переваг і забезпечує визначену норму прибутковості на інвестовані кошти.

Сучасні умови характеризують Україну як країну із низьким рівнем інвестиційної привабливості, що зумовлено дією багатьох макроекономічних чинників.

Після повномасштабного вторгнення рф в Україну інвестиційна привабливість України "в усіх сферах та на територіях значно погіршилась через високі ризики та нестабільність прибутковості" [14].

Підтвердженням цього є дослідження, проведені Європейською Бізнес Асоціацією (ЄБА). Інтегральний показник інвестиційної привабливості України склав у 2024 р. 2,49 бали при максимальному значенні 5 балів (рис. 1).

За даними Європейської Бізнес Асоціації перша половина 2022 р. характеризувалась падінням індексу інвестиційної привабливості (ІІП) до рівня 2,17 бали (проти 2,73 бали у 2021 р.). Для другої половини 2022 р. характерне покращення інтегрального показника ІІП до 2,48 балів — зростання на 0,31 бали. Таким чином спостерігалось незначне "пом'якшення негативних настроїв з приводу інвестиційного клімату в Україні" [24].

На кінець 2023 р. інтегральний показник ІІП склав 2,44 бали, спостерігається погіршення показника на 0,04 бали проти попереднього року. У 2024 р. ІІП продемонстрував незначне зростання на 0,05 бали і склав 2,49 бали.

ЄБА провела опитування CEO українських компаній. В результаті було визначено найбільш популярні сектори для інвестування у 2022—2023 роках. Такими секторами визнано: сільське господарство, ІТ, фармацевтику, транспорт та споживчі товари. З початку 2022 р. окремі компанії почали інвестувати у військово-оборонний сектор.

Крім того, за даними ЄБА відсоток керівників підприємств, які вважають інвестиційний клімат України несприятливим, знизився з 84% у 2023 році до 79% — у 2024 р. Але при цьому 20% керівників у 2024 р. описують інвестиційний клімат як вкрай несприятливий.

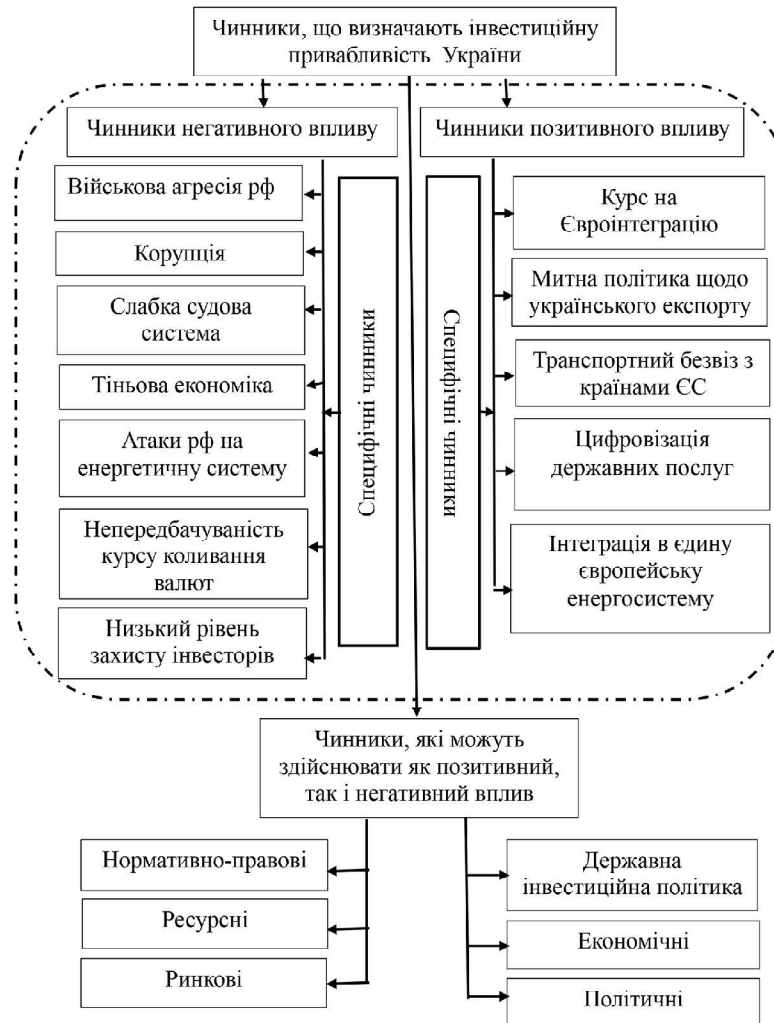

Рис. 2. Чинники формування інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану

Джерело: удосконалено авторами за [24].

На рівень інвестиційної привабливості країни впливають як традиційні чинники, так і специфічні, які визначаються особливостями інвестування в умовах повномасштабного вторгнення рф в Україну (рис. 2).

До специфічних чинників формування інвестиційної привабливості країни відносять як чинники позитивного, так і негативного впливу. До чинників негативного впливу віднесено: військову агресію рф, корупцію, слабку судову систему, тіньову економіку, атаки рф на енергетичну систему, непередбачуване коливання курсу валют та низький рівень захисту інвесторів.

До позитивних чинників, що здійснюють вплив на інвестиційну привабливість України, віднесено: курс на Євроінтеграцію, митну політику щодо експорту українських товарівиробників, транспортний безвіз з країнами ЄС, розвиток цифровізації державних послуг в країні, інтеграцію в єдину європейську систему [24].

Авторами запропоновано доповнити перелік чинників формування інвестиційної привабливості України в умовах воєнного стану традиційними чинниками, котрі можуть здійснювати як позитивний, так і негативний вплив на інвестиційну привабливість країни. До таких чинників віднесено: нормативно-правові, ресурсні, ринкові, економічні, політичні чинники та державно-інвестиційну політику.

До нормативно-правових чинників, що впливають на інвестиційну привабливість та інвестиційний клімат країни, відносять нормативно-правові акти держави, котрі визначають правове поле інвестиційної діяльності як зовнішніх, так і внутрішніх інвесторів, надають законодавчі гарантії інвесторам.

Ринкові чинники характеризують механізм забезпечення ринкових прав та свобод інвесторів, рівень купівельної спроможності населення, місткість ринку, стан конкуренції на ринку, макроекономічну стабільність, бар'єри входу на ринок, доступність інформації тощо.

Ресурсні чинники характеризують країну з точки зору наявності природних ресурсів, що визначають унікальність та підвищують її конкурентоспроможність.

Економічні чинники характеризуються кваліфікацією та вартістю робочої сили, нормою прибутковості, рівнем інфляції, доступністю кредитів та фінансових ресурсів, виробничим потенціалом країни, регіону, галузі, підприємства, виробничим потенціалом, стабільністю економічної ситуації в країні, станом ринкової інфраструктури тощо.

Державно-інвестиційна політика характеризується політичним середовищем, іміджем країни як надійного партнера, наявністю фінансових стимулів, валютною політикою держави, протекціоністською політикою

держави, спрощеним доступом до ринку капіталу, податковою політикою держави та ін.

У статті [17, с. 48] основними заходами, що сприятимуть поліпшенню інвестиційної привабливості країни, визначено:

- стимулювання інвестиційної активності українських підприємств за рахунок реформування вітчизняного інвестиційного законодавства, що характеризувалось би як система взаємоузгоджених правових норм;

- з метою забезпечення розширеного доступу до бази інвестиційних ресурсів необхідно використовувати основні інструменти державної регуляторної політики;

- розробка та запровадження заходів стимулювання інвесторів щодо залучення інвестицій у пріоритетні галузі економіки;

- підвищення довіри до вітчизняного банківського сектору, що дозволить забезпечити мотивацію населення до інвестиційної діяльності;

- надання інвесторам державних гарантій щодо захисту їх прав.

На думку авторів, цей перелік можна розширити за рахунок заходів, спрямованих на:

- зниження потенційних ризиків інвестування шляхом впровадження системи страхування інвестиційних ризиків;

- створення ефективної системи контролю за реалізацією інвестиційних проєктів.

Для поліпшення інвестиційної привабливості України необхідно впроваджувати комплекс заходів, спрямованих на стимулювання інвестиційної активності, зокрема через реформи в інвестиційному законодавстві, підтримку інвестицій в пріоритетні галузі та створення механізмів захисту прав інвесторів.

На державному рівні розуміють необхідність поліпшення інвестиційного клімату та створення привабливих умов для інвестування. Для залучення інвесторів та обґрунтування рішень створено Консультативну раду бізнесу (Business Advisory Council), до складу якої входять представники провідних майже двох десятків світових компаній та бізнес-асоціацій із США, Канади, Великої Британії, Норвегії, країн ЄС та України. Консультативна рада з бізнесу створена для надання практичних порад та здійснення консультацій українській владі щодо покращення бізнес-клімату та залучення інвестицій [23].

Серед учасників Business Advisory Council є такі компанії як McDonald's, Siemens Energy, Kawasaki Heavy Industries та Lloyd's of London, Genesis, Northrop Grumman International, Orange Polska, Inditex, Canadian Imperial Bank of Commerce, Egis, Confindustria, VNO-NCW, Конфедерація промисловості та роботодавців Нідерландів, Норвезька конфедерація підприємств, Business Sweden.

Україна потребує значних інвестицій у відновлення економіки та розвиток. Було проведено четверту швидку оцінку шкоди, завданої Україні та визначено потреби на відновлення (RDNA4). Потреби інвестування та їх сума визначались Світовим банком, Європейською комісією, урядом України та іншими партнерами. В результаті проведення RDNA4 було оновлено інформацію щодо масштабів руйнувань, яких зазнала Україна за

період з 24.02.2022 р. до 31.12.2024 р. і встановлено, що масштаби руйнувань сягають 524 млрд дол. США, це у 2,8 рази вище рівня номінального ВВП України за даними 2024 р. [25].

Згідно даних RDNA4, прямі збитки України від агресії РФ становлять на початок лютого 2025 р. 176 млрд дол. США., що на 15,7 % вище показника лютого 2024 р.

Відновлення країни після війни вимагатиме значних фінансових ресурсів, інноваційних рішень і міжнародної підтримки. Інвестиції будуть відігравати критичну роль у цьому процесі, оскільки вони забезпечують необхідне фінансування для відновлення інфраструктури, економіки, соціальних об'єктів і бізнес-середовища.

На думку В. Лавренчука, інвестиційний потенціал українського ринку, в першу чергу, буде реалізований тими інвесторами, які розуміють умови функціонування українського ринку, мають досвід управління в умовах воєнного часу, підтримують добре розвинуті ділові партнерства на міжнародному рівні. Впровадження практик відповідності та ESG (Environmental, Social, and Corporate Governance — екологічне, соціальне та корпоративне управління) дозволить забезпечення стійкості таких інвестицій при інтеграції України до ЄС [12].

ВИСНОВКИ

Інвестиційна привабливість є критично важливим фактором економічного розвитку будь-якої країни, регіону, підприємства. У контексті глобалізації, нестабільності світових фінансових ринків і внутрішніх трансформацій, залучення інвестицій стає основою для стабільного економічного зростання, модернізації виробництва, покращення соціальної інфраструктури та підвищення конкурентоспроможності на міжнародному ринку.

Інвестиційна привабливість України значно знизилася в умовах воєнного стану через високі ризики та нестабільність, однак спостерігається певне поліпшення інвестиційних настроїв. Це виявляється в певному зростанні інтегрального показника інвестиційної привабливості за 2024 рік.

Специфічні чинники, зокрема військова агресія, корупція, слабка судова система та тіньова економіка, значно знижують інвестиційну привабливість країни. Проте, євроінтеграція та розвиток цифровізації, можуть стати основою для покращення ситуації в майбутньому. Традиційні чинники, такі як правова система, ринкова стабільність, інфраструктура та політичне середовище, також мають вирішальне значення для формування сприятливого інвестиційного клімату в Україні.

Відновлення України після війни вимагатиме значних інвестицій як внутрішніх, так і міжнародних. Залучення інвесторів є критично важливим для ефективного відновлення інфраструктури, економіки та соціальних об'єктів. Україна повинна створити сприятливі умови для залучення інвестицій через політичну стабільність, законодавчі реформи, прозорість процесів і захист прав інвесторів. Важливим є також активне співробітництво з міжнародними донорами та компаніями для того, щоб відновлення стало основою для стабільного економічного зростання в майбутньому.

Інвестиційний потенціал може бути реалізований через підтримку інвесторів, які мають досвід роботи в

умовах нестабільності та здатні управляти ризиками воєнного часу. Враховуючи міжнародні тренди, які акцентують увагу на екологічних, соціальних і корпоративних факторах, впровадження стандартів ESG також буде важливим кроком для залучення інвестицій і забезпечення їх стійкості на довгострокову перспективу.

Усі ці фактори свідчать про необхідність комплексного підходу для підвищення інвестиційної привабливості країни, який включає як економічні, так і політичні реформи.

Подальші розвідки в сфері інвестиційної привабливості України в умовах постійних економічних та політичних змін потребують вивчення впливу війни на інвестиційний клімат, дослідження як військовий конфлікт змінює інвестиційні потоки, ідентифікації нових можливостей та викликів для інвесторів, зокрема в секторі відновлення інфраструктури та індустриальних підприємств.

Перспективним є розробка методології оцінки інвестиційної привабливості на різних рівнях (окремих підприємств, регіонів та галузей). Це дозволить на практиці оцінювати, як різні аспекти економіки України взаємодіють; яким чином можна покращити інвестиційний клімат для залучення зовнішніх і внутрішніх інвестицій.

Література:

- Венгуренко Т. Г., Плахотнюк В. В. Аналіз інвестиційної привабливості України. Бізнес-інформ. 2020. № 4. С. 103—111. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-103-111>
- Вініченко І. І., Булкін С. С. Формування беззбитковості та економічної стійкості підприємства. Економіка і держава. 2019. № 10. С. 31—35.
- Гарбар С. В. Сутність та підходи до визначення інвестиційної привабливості промислових підприємств. Actual problems of economics. 2024. № 9 (279). С. 104—111.
- Доброва Н., Сидоренко О. Інвестиційна привабливість регіонів України як фундамент сталого економічного розвитку країни. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2018. № 5. С. 51—66. URL: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2018/257/pdf/51-66.pdf>
- Дума О. І. Розроблення методу комплексного оцінювання інвестиційної привабливості підприємства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 12. С. 101—106. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.12.101>
- Жихор О. Б., Москвич М. М. Інвестиційна привабливість підприємства як об'єкт управління. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2014. № 2 (13). С. 118—123. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptr.v2i13.25131>
- Індекс інвестицій 2024 р. ЕБА. URL: <https://eba.com.ua/en/research/doslidzhennya-ta-analytika/>
- Китайчук Т. Інвестиційна привабливість: теоретичний аналіз та впливові фактори. Економіка та суспільство. 2023. № 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-65>;
- Кісіль М. І. Інвестиційне забезпечення розвитку сільського господарства України в стратегічній перспективі. Вісник аграрної науки. 2018. № 1 (778). С. 78—82.
- Костирко Л., Серебряк К., Серeda О., Зайцева Л. Інвестиційна привабливість України як домінанта залучення прямих іноземних інвестицій з європейського простору: аналіз, оцінка. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice. 2022. № 2 (43). С. 95—106. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptr.2.43-2022.3700>
- Крихівська Н. О., Чернишова Г. М. Інвестиційна привабливість України: основні проблеми та шляхи їх вирішення. Економіка і суспільство. 2017. № 9. С. 260—264.
- Лавренчук В. 70% опитаних компаній планують інвестувати в Україну попри війну. URL: <https://eba.com.ua/en/70-opytanyh-kompanij-investuvaty-mut-v-ukrayinu-popry-vijnu/>
- Ніколюк Ю. М., Лопатовська О. О. Інвестиційна привабливість України: основні тенденції, проблеми та ключові вектори вирішення. Innovation and Sustainability. 2023. № 1. С. 164—175.
- Руснак А. В. Чинники впливу на залучення міжнародних інвестицій для розвитку територіальних громад. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 13. С. 7—13. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.13.7>
- Семенчук Л. І., Мороз С. О. Інвестиційна привабливість підприємства та методи її оцінювання. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. № 11. С. 898—901.
- Смєсова В., Яськов Є. Інвестиційна привабливість економіки України: сучасний стан та рейтингове оцінювання. Економіка та суспільство. 2024. № 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-66>
- Ткаченко Т. П., Шевчук Н. А., Гончарук І. В. Напрями оптимізації інвестиційної діяльності підприємств. Агросвіт. 2018. № 7. С. 45—48.
- Ткачук І. І., Спіцина Ю. Г. Сутність поняття "інвестиційна привабливість підприємства". Проблеми системного підходу в економіці. 2018. № 5 (67). С. 124—29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print-2018_5_23
- Усов М. А. Сутність інвестиційної привабливості, як напрям залучення інвестиційних ресурсів. Ефективна економіка. 2018. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6500>
- Харченко А. О., Голєніщева О. В. Інвестиційна привабливість країни та її складові. Вісник НТУ "ХПІ". 2020. № 1. С. 24—31.
- Харченко Г. А., Миргородська Д. О. Інвестиційна діяльність сучасних сільськогосподарських підприємств: стан, проблеми та напрями поліпшення. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2018. № 17. С. 663—667.
- Чапляк Н. І. Інвестиційна привабливість України: проблеми та шляхи вирішення в сучасних реаліях. Економіка та суспільство. 2022. № 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-80>
- Business Advisory Council. URL: <https://ukrainedonorplatform.com/business-advisory-council/>
- European Business Association (EBA). Індекс інвестицій 2024 р. URL: <https://eba.com.ua/en/research/doslidzhennya-ta-analytika/>
- Ukraine: Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4). URL: <https://euneighbour->

seast.eu/news/publications/ukraine-fourth-rapid-damage-and-needs-assessment-rdna4/

26. Vinichenko I., Tkachuk O., Tesliuk Yu. Assessment of enterprise investment attractiveness. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 3. С. 19—23. DOI: 10.32702/2306 6814.2024.3.19

References:

1. Venhurenko, T.H. and Plakhotniuk, V.V. (2020), "Analyzing the Investment Attractiveness of Ukraine", *Biznes-inform*, vol. 4, pp. 103—111. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-103-111>

2. Vinichenko, I. and Bulkin, S. (2019), "Formation of break-even and economic stability of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 10, pp. 31—35.

3. Harbar, S.V. (2024), "The essence and approaches to determining the investment attractiveness of industrial enterprises", *Actual problems of economics*, vol. 9 (279), pp. 104—111.

4. Dobrova, N. and Sydorenko, O. (2018), "Investment attractiveness of Ukrainian regions as a fundamental for sustainable economic development of the country", *Naukovyj visnyk Odes'koho natsional'noho ekonomichnoho universytetu*, vol. 5, pp. 51—66, available at: <http://n-visnik.oneu.edu.ua/collections/2018/257/pdf/51-66.pdf> (Accessed 05 March 2025).

5. Duma, O. (2019), "Development of the method for complex evaluation the investment attractiveness of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 12, pp. 101—106. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2019.12.101>

6. Zhykhor, O.B. and Moskvych, M.M. (2014), "Investment attractiveness of an enterprise as an object of management", *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, vol. 2 (13), pp. 118—123. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i13.25131>

7. EBA (2024), "Investment index 2024", available at: <https://eba.com.ua/en/research/doslidzhennya-ta-analytika/> (Accessed 05 March 2025).

8. Kytajchuk, T. (2023), "Investment attractiveness: theoretical analysis and influencing factors", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 54. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-54-65>;

9. Kisil', M.I. (2018), "Investment support for the development of agriculture in Ukraine in a strategic perspective", *Visnyk ahrarnoi nauky*, vol. 1 (778), pp. 78—82.

10. Kostyrko, L. Serebriak, K. Sereda, O. and Zajtseva, L. (2022), "Investment attractiveness of Ukraine as a dominant attraction of foreign direct investment from the European space: analysis, evaluation", *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, vol. 2 (43), pp. 95—106. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.2.43.2022.3700>

11. Krykhiys'ka, N.O. and Chernyshova, H.M. (2017), "Investment attractiveness of Ukraine: main problems and ways to solve them", *Ekonomika i suspil'stvo*, vol. 9, pp. 260—264.

12. Lavrenchuk, V. (2024), "70% of surveyed companies plan to invest in Ukraine despite the war", available at: <https://eba.com.ua/en/70-opytanyh-kompanij-investuvatymut-v-ukrayinu-popry-vijnu/> (Accessed 05 March 2025).

investuvatymut-v-ukrayinu-popry-vijnu/ (Accessed 05 March 2025).

13. Nikol'chuk, Yu.M. and Lopatovs'ka, O.O. (2023), "Investment attractiveness of Ukraine: main trends, problems and key vectors of solutions", *Innovation and Sustainability*, vol. 1, pp. 164—175.

14. Rusnak, A.V. (2024), "Factors influencing the attraction of international investments for the development of territorial communities", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 13, pp. 7—13. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814-2024.13.7>

15. Semenchuk, L.I. and Moroz, S.O. (2016), "Investment attractiveness of an enterprise and methods of its assessment", *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, vol. 11, pp. 898—901.

16. Smiesova, V. and Yas'kov, Ye. (2024), "Investment attractiveness of the Ukrainian economy: current state and rating assessment", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 64. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-66>

17. Tkachenko, T. Shevchuk, N. and Honcharuk, I. (2018), "Areas of optimization of investment activity of enterprises", *Agrosvit*, vol. 7, pp. 45—48.

18. Tkachuk, I.I. and Spitsyna, Yu.H. (2018), "The essence of the concept of "investment attractiveness of an enterprise"", *Problemy systemnoho pidkhotu v ekonomitsi*, vol. 5 (67), pp. 124—29, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2018_5_23 (Accessed 05 March 2025).

19. Usov, M.A. (2018), "The essence of investment attractiveness, as a way of attracting investment resources", *Efektivna ekonomika*, vol. 8, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6500> (Accessed 05 March 2025).

20. Kharchenko, A.O. and Holienischeva, O.V. (2020), "Investment attractiveness of the country and its components", *Visnyk NTU "KhPI"*, vol. 1, pp. 24—31.

21. Kharchenko, H.A. and Myrhorods'ka, D.O. (2018), "Investment activity of modern agricultural enterprises: state, problems and areas of improvement", *Bukhhalters'kyj oblik, analiz ta audyt*, vol. 17, pp. 663—667.

22. Chapliak, N.I. (2022), "Investment attractiveness of Ukraine: problems and solutions in modern realities", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 40. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-80>

23. Business Advisory Council (2025), available at: <https://ukrainedonorplatform.com/business-advisory-council/> (Accessed 05 March 2025).

24. European Business Association (EBA) (2024), "Investment index 2024", available at: <https://eba.com.ua/en/research/doslidzhennya-ta-analytika/> (Accessed 05 March 2025).

25. The World Bank, the Government of Ukraine, the European Union, the United Nations (2025), "Ukraine: Fourth Rapid Damage and Needs Assessment (RDNA4)", available at: <https://euneighbourseast.eu/news/publications/ukraine-fourth-rapid-damage-and-needs-assessment-rdna4/> (Accessed 05 March 2025).

26. Vinichenko, I. Tkachuk, O. and Tesliuk, Yu. (2024), "Assessment of enterprise investment attractiveness", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 3, pp. 19—23. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306 6814.2024.3.19>

Стаття надійшла до редакції 17.03.2025 р.